

SANDEFJORD
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2021 - 2022

ELVERHØY BARNEHAGE

INNHOLD

1.	PRESENTASJON AV BARNEHAGEN	3
2.	BARNEHAGENS OVERORDNEDE MÅL	3
	BARNEHAGELOVEN §1 (2005)	3
	RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER (2017)	4
3.	RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER	4
	VERDIGRUNNLAGET I RAMMEPLANEN	4
	OMSORG	5
	LEK	6
	DANNING	6
	LÆRING	7
	VENNSKAP OG FELLESSKAP	8
	KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	10
	BARNES MEDVIRKNING	10
4.	BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDER	11
5.	FAGOMRÅDER	12
6.	OVERGANGER	15
	NY I BARNEHAGEN	16
	OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE	16
7.	FORELDREMEDVIRKNING	17
8.	SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER	18
9.	PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	19
10.	AKTIVITETSPLAN	21

ELVERHØY BARNEHAGE

Fuskegata 9, 3158 ANDEBU

33 29 56 30 / 90 89 62 34

Hompetitten 95 03 48 99 / Nøtteliten 95 09 22 89

E-post styrer: trine.knapstad@sandefjord.kommune.no

www.sandefjord.kommune

FORORD

Hvorfor har barnehagene årsplan?

Årsplan er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Formålet er å vise hvordan barnehagen skal legge til rette for å imøtekomme Barnehagelovens krav og Rammeplanens føringer, ut ifra lokale tilpasninger. Årsplanen er veiledende for de ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske praksis. Innholdet i årsplanen skal være gjenkjennbar i barnehagens arbeid og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre/ foresatte.

Barnehagens psykososiale miljø

01.01.21 trådte revidert lov om Barnehager i kraft. Nytt i loven er beskrivelse av psykososialt barnehagemiljø, hvor formålet er å sikre at alle barn skal ha et godt og trygt psykososialt miljø i barnehagen. Dette krever at barnehagene skal ha forebyggende fokus og arbeide med nulltoleranse mot krenkelser, utestengelser og mobbing. Ansatte i barnehagene skal sikre at alle barn har et trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen. Alle har dermed en plikt til å gripe inn dersom et barn blir krenket, mobbet eller utestengt.

Kommunalområde Kunnskap, Barn og Unge (KBU) har en visjon: *«Alle barn og unge skal sikres god oppvekst og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet»*. Visjonen er i tråd med Barnehagelovens formål om å legge til rette for en god start i livet for alle barn. Samtidig viser visjonen sammenhengen i opplæringsløpet. Tidlig innsats er et kjent pedagogisk begrep som viser til viktigheten av å bistå barn og familier på et tidlig tidspunkt i livet. Grunnlaget for å kunne gjennomføre videregående skole legges allerede i barnehagen og vårt formål er å bidra med å danne robuste barn som håndterer livets opp- og nedture. Sandefjord kommune skal jobbe målrettet med FNs bærekraftsmål og KBU har valgt å prioritere tre av disse:

- 1) Mål 3: God helse og livskvalitet
- 2) Mål 4: God utdanning
- 3) Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Arbeidet med målsettingene sees i sammenheng med barns psykososiale miljø og visjonen til KBU.

I følge Helsedirektoratet (2015)* er psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser landets mest kostnadskrevenne sykdomsgruppe. Kunnskap og tverrfaglig kompetanse gjennom hele utdanningsløpet, er den viktigste forutsetningen for å kunne forebygge en uheldig utvikling. Dette arbeidet starter i barnehagen. Formålet med ny barnehagelov sikrer at ansatte i barnehagene arbeider målrettet for dette. Barnehagenes eier har ansvar for at de ansatte får nødvendig kunnskap og kompetanse for å nå målene. Samtidig må barnehagene være bevisst på at en god barneutvikling forutsetter tett samarbeid med foreldre/ foresatte. Vår praksis skal være preget av åpenhet og oppfylle FNs bærekraftsmål om å samarbeide for å nå våre mål.

«Alle barn og unge skal sikres god oppvekst og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet»

Visjon kommunalområde KBU

Vennlig hilsen
Annemarte Meland Bekkevold
Seksjonsleder barnehage

* Samfunnskostnader ved sykdom og ulykker 2015, Rapport IS-2839, Helsedirektoratet

1. PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Elverhøy er en kommunal barnehage og ligger i Arnadal i Sandefjord kommune. Et lite stykke oppe i skogen har vi tilgang til en turplass, hvor barna kan utforske, huske i tauhuske og klatre i trær. Barnehagen kjøpte inn i høst en egen lavvo med plass til 15-20 stk. Denne vil få tilhørighet på turplassen i perioder. Vi har et stort uteområde i barnehagen, hvor også de minste har sin egen skjermede uteplass. Våre nærskoler er Andebu, Vennerød og Ramsum.

Elverhøy tilbyr dette barnehageåret 42 plasser til barn i alderen 1 - 6 år. Vi har to avdelinger; Hompetitten (3-6 år) og Nøtteliten (1-3 år). Hompetitten er inndelt i gul og grønn gruppe. I praksis innebærer det at gruppene er delt deler av dagen, hvor de har ulike tilbud og ansatte som har hovedansvar for hver sin gruppe. Vi jobber tett sammen og har et medansvar for alle barn.

Vår visjon er «mulighetenes byggeplass». En visjon som gir rom for det mangfoldige innholdet vår barnehage har og som vi mener en barnehage bør være. Muligheter peker på alles muligheter; barn, foreldre og personalet. Det finnes ingen grenser for hvor gode vi alle kan bli når vi tror det er mulig. Det innebærer først og fremst et syn på barn som likeverdige, utforskende og aktive i egen læring, med personalet som kyndige, omsorgsfulle og profesjonelle veiledere og tilretteleggere.

Barnehagens åpningstid er kl. 07.00 - 16.30. Barnehagen har 5 planleggingsdager i løpet av året, og er stengt 3 uker i juli (2022: uke 27,28,29) og mellom jul og nyttår.

Elverhøy er en partnerbarnehage og tar i ulike perioder imot barnehagelærerstudenter fra Universitetet i Sørøst-Norge (USN).

Elverhøy er en sertifisert miljøfyrtårn - barnehage. Vi er bevisst på kildesortering og sorterer ulik type søppel ved et kildesorteringssystem, gjør miljøvennlige innkjøp og tiltak, blant annet gjenbruk av materialer. Avdelingene har sine egne miljøpedagogiske planer og opplegg. Uke 19 vil barnehagen gjennomføre en egen Miljøvernssuke.

2. BARNEHAGENS OVERORDNEDE MÅL

BARNEHAGELOVEN §1 (2005)

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på

åndsrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene».

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger»

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering» (barnehageloven §1).

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER (2017)

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver, og redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

3. RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER

VERDIGRUNNLAGET I RAMMEPLANEN

«Barnehagen skal anerkjenne og **ivareta barndommens egenverdi**».

«Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal **fremme demokrati** og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta».

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å **utjevne sosiale forskjeller**. Barnas **fysiske og psykiske helse skal fremmes** i barnehagen»

«Barnehagen skal **fremme likeverd og likestilling** uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn».

Barnehagen skal fremme **respekt for menneskeverdet** ved å synliggjøre, verdsette og **fremme mangfold** og gjensidig respekt».

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. **Bærekraftig utvikling** omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det» (rammeplanen s. 7-11).

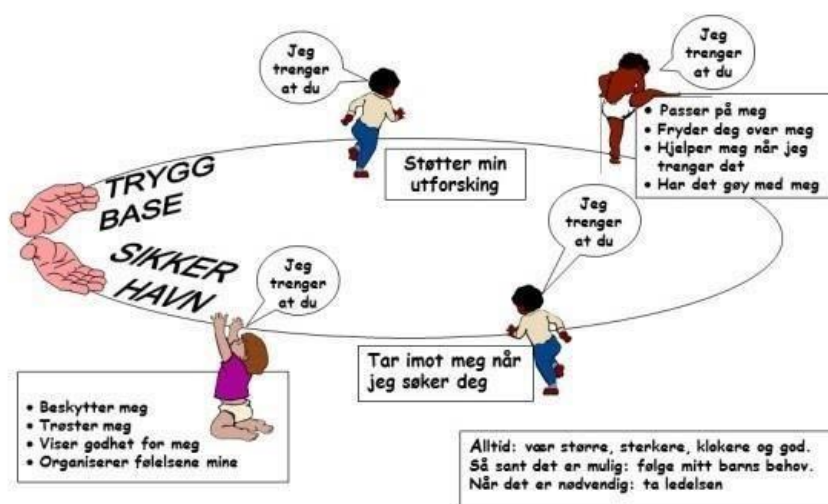

OMSORG

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring» (rammeplanen s. 19).

Omsorg henger tett sammen med den voksnes væremåte, voksenrollen vi utøver og forståelse av barnas behov og utvikling. I Elverhøy barnehage betyr dette at personalet skal:

- Møte alle barn og foreldre ved å si hei og bruke barnets navn.
- Være fysisk og psykisk tilgjengelig for barn og være trygge baser for barn som trenger oss. Vi skal utøve nærhet og tilstedeværelse.
- Være bevisste på hvordan vi møter barnet i relasjonen. Vi skal være sensitive og varme voksne som anerkjenner alle barnets følelser, med en følelsesmessig inntoning.
- Oppmuntre barn til å uttrykke følelser ved å ta barnas følelsesuttrykk på alvor, og være gode rollemodeller slik at barna lærer å ta andres følelser på alvor.
- Være aktive og interesserte voksne som viser interesse for det barnet er opptatt av gjennom god blikk-kontakt, språk og kroppsspråk.
- Oppmuntre barna til å være omsorgsfulle med hverandre ved å sette ord på positive handlinger barna gjør. Vi skal legge til rette for omsorg mellom barn ved å oppmuntre, veilede og være gode rollemodeller.
- Gi barna utfordringer i takt med barnas alder og utvikling.
- Oppmuntre barn til å kle på seg selv og mestre hverdags situasjoner.
- Veilede og støtte barn til å sette grenser for seg selv og å respektere andres grenser. Dette gjør vi ved å støtte, rose, være tett på og språksette.
- Bruke Trygghetssirkelen som barnas trygge «base».

LEK

» Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur». Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre» (rammeplanen s. 20).

Lek er et av barnehagens satsningsområder, hvor vi setter av tid til refleksjon og kompetanseheving i personalgruppen.

I Elverhøy barnehage sørger vi for at leken har gode vilkår ved å:

- Legge til rette for lek i lekegrupper og lekesoner. La barna få mulighet til konsentrasjon i sin lek.
- Tilrettelegge det fysiske rommet ute og inne slik at det stimulerer og innbyr til variert lek. Innelek kan tas med ut, og utelek kan tas med inn.
- Gi tid og rom til lek som et viktig ledd i en pedagogisk hverdag for å bygge relasjoner mellom barn – barn og barn – voksen.
- Være deltakende og lekende voksne, som er der barna er, som støtter opp om barns lek, utvider deres lekerepertoar og har fokus på at alle har noen å leke med.
- Observere leken for å få innsikt i barns perspektiv og interesser. Følge opp barnas initiativ i leken, og starte prosjekter ut fra det som barna er opptatt av for å skape felles opplevelser, referanser og erfaringer som igjen skaper felles muligheter for lek. Fokuserer på det «tredje rommet».
- Veilede barn som strever med å komme i lek med andre, hjelpe med å sette ord på leken, lære de lekens koder og være tilgjengelige og støttende.
- Dramatisere, synge og legge ut spor, ved f.eks. å begynne med en lek med noen som en måte å invitere flere barn inn.
- Være aktive og deltakende i utelek. Den gode leken vi legger grunnlaget for inne, er personalets ansvar at også drives videre i uteleken. Bruke naturen aktivt som lekearena.
- Oppfordre barna til fysisk aktivitet og gi rom og anerkjennelse for barns kroppslige og fysiske lek.
- Lære barn tradisjonelle og kulturelle leker som sisten, boksen går, gjemsel, stiv heks, alle mine duer m.m.
- Ha nok lekematerialer til alle.
- Utvikle personalets kompetanse og kunnskap om lek, lekemiljøer og voksenrollen gjennom innsatsområdet «lek og læring».

DANNING

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og

utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer» (rammeplanen s. 21).

Danning er en prosess som går gjennom hele livet, vi vil alltid være i endring og utvikling. Vår oppgave er å gi barna muligheter til å reflektere over egne handlinger og væremåte.

I Elverhøy barnehage ser vi på danning på følgende måte:

- Ha åpne, likeverdige og undrende dialoger med barna. Være nysgjerrige på hva barna mener og unnlate å korrigere. Reflektere sammen og oppmuntre til refleksjon.
- Gi barna ulike erfaringer, møte de der de er og gi de tid til selv å prøve å løse konflikter. La barna prøve og feile, veilede der det stopper opp.
- Jobbe kontinuerlig med hvordan vi opptrer overfor og sammen med barn og stille oss spørsmålet «hvem er jeg sammen med barn – og hvordan møter jeg barn?»
- Snakke med barn og lite til barn, for at de selv skal være deltakere i sin egen dannelsesprosess.
- Legge til rette for at danning skjer mellom barn ved å la de slippe til for å hjelpe hverandre, gi omsorg for hverandre, støtte hverandre og utveksle erfaringer.
- Ved å dokumentere hva barna er opptatt av.
- Ta hensyn til ulike behov.
- Støtte identitetsutvikling – du er bra nok som du er!
- Vår evne til å ta ulike perspektiver og møte ulikheter fremmer danning i fellesskap med barna.
- Bli med på barnas fantasier og utprøving av virkeligheten.

LÆRING

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser» (rammeplanen s. 22).

I Elverhøy barnehage fremmer vi barns læring ved at personalet:

- Skaper læringsglede ved å anerkjenne og glede oss sammen med barnet. Vi skal støtte og oppmuntre barna til å mestre. Gode mestringsopplevelser er med på å skape et positivt selvbylde. Vi skal være bevisste voksne som gir barn gode og varierte erfaringer.
- Anerkjenner lek som en viktig arena for læring.
- Bruker barnas interesser og engasjement som utgangspunkt for pedagogiske prosesser og innhold i barnehagen.
- Gir barna utfordringer, støtte og bekreftelse på at de prøver i hverdagssituasjoner og i planlagte aktiviteter. På samme tid skal vi gi de tid og mulighet for å observere og gjøre seg nye erfaringer.
- Gir barn felles opplevelser som danner referanserammer og næring til lek og læring.
- Bruker rommene inne og ute til å inspirere til utforskning, lek og læring. Legge ut spor og lage et spennende «felles tredje».

- Legger til rette for utforskning, samtaler og refleksjon med barna. Stiller åpne spørsmål sammen med barna, som f.eks. «oj, hva var det?», «kan du vise meg?» eller «hva tror du?».
- Legger til rette for at barnet får bruke kroppen sin og alle sanser gjennom ulike uttrykksformer som forming, musikk, diktning, drama, turer og fysisk aktivitet.
- Kontinuerlig reflekterer over egen praksis som rollemodeller i barns læringsprosesser.
- Bruker tankekart når vi utforsker nye ting for å få med barnas perspektiver og medvirkning.
- Tilrettelegger for progresjon og utvikling slik at barna får nye erfaringer, ny kunnskap og opplever mestring.
- Observerer barnas interesser.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne» (rammeplanen s. 22).

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette» (s.11).

Barnehagen er en viktig arena for å skape vennskap, fellesskap og gi mulighet for å inkludere alle. Å ha noe å være sammen om skaper trygghet og tilhørighet. Samtidig gir det grobunn for lek, glede, mestringslyst, samarbeid og vennskap.

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarn skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i fellesskapet. Barns evne til å etablere vennskap henger i stor grad sammen med deres sosiale kompetanse. Sosial kompetanse består av empati, positiv sosial atferd, selvkontroll, lek-glede-humor og selvhverdelse.

Empati: Handler om evnen til å forstå andre menneskers perspektiver, tanker og følelser og følelsesuttrykk. Vi skal:

- Reflektere over valg som blir tatt i møte med ulike barn fordi dette gjør oss i bedre stand til å være gode rollemodeller.
- Jobbe med konflikthåndtering ved at den voksne tar seg tid til å få fram barnas ulike følelser og perspektiver knyttet til konflikten, og gjøre plass til barns opplevelser i prosessen.
- Gi barna erfaringer i lek og inkluderende fellesskap med støttende voksne.

Positiv sosial atferd: Handler om frivillige handlinger som har til hensikt å være til nytte, hjelp og støtte for andre mennesker. Leken er en god arena som gir barna mange muligheter til å utøve positiv sosial atferd og god samhandling. Vi skal:

- Være tett på for å rose positiv atferd.
- Modellere positiv sosial atferd.

- Tilrettelegge for gode rammer ut fra enkeltbarn og barnegruppas behov, for å gi alle barn mulighet til å fungere godt i barnehagehverdagen.
- Gi alle barn mulighet for gjentatte gode erfaringer.

Selvkontroll: Handler blant annet om evnen til å holde igjen litt i samspill med andre og å kunne tilpasse seg ulike situasjoner. Vi skal:

- Jobbe med at barn skal lære seg turtaking.
- Øve på at barn må lære å dele oppmerksomhet og regulere egne følelser, men også å klare å vise egne følelser.

Lek – glede – humor: Handler om evnen til å kunne leke med andre, glede seg over opplevelser og ulike erfaringer i hverdagen og å forstå å produsere humor. Vi skal:

- Jobbe slik at alle barn forstår lekens koder, lekens språk og gi næring, opplevelser og erfaringer til leken. Personalet skal være lekende voksne, gode rollemodeller og deltakere i barns lek.
- Gi barn gleden ved humor ved å bruke dette i hverdagen på en trygg måte. Vi skal ikke bruke ironi og sarkasme.

Selvhevdelse: Handler om å våge å ta kontakt, klare å fremme egne synspunkt, ta initiativ til lek, bli med på lek som allerede er i gang samt invitere barn med på lek. Det handler også om å våge å si fra når noe er urettferdig og å sette grenser, samt å våge å stå opp for andre. Vi skal:

- Lære barn å våge å ta kontakt med andre i lek og hverdagssituasjoner. Da må personalet være med i leken og vise og veilede barn i lekens språk og koder «skal vi leke sammen?»
- Lytte til barn, ta de på alvor og være tilstede i leken slik at vi vet hva som skjer i lek og hverdagsaktiviteter. På den måten kan vi støtte barna i å lære seg å hevde seg selv.

I Elverhøy barnehage fremmer vi vennskap og fellesskap på følgende måte:

- Vi tilrettelegger for gode fellesskapsopplevelser inne og ute.
- Lærer barn å respektere hverandre og sette grenser.
- Anerkjenner og erkjenner ulikheter som en ressurs og at barna opplever at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- Lager grupperegler om vennskap.
- Personalet er bevisst på sin rolle som relasjonsbygger, og jobber med barna for å skape vennskap.
- Personale som er tett på barna, gode veiledere og rollemodeller som anerkjenner positiv atferd.
- Har fokus på hvordan du møter det barna har å fortelle.
- Har en tett dialog med foreldre; det viser at det får en innvirkning på barnas liv.
- Elverhøy barnehage følger Sandefjord kommunes «Plan for et godt psykososialt barnehagemiljø». Planen er et verktøy for alle barnehagene i arbeidet med nulltoleranse for krenkende atferd i barnehagen. Planen har fokus på forebygging og legger stor vekt på de ansattes arbeid med egne verdier, holdninger og handlinger for å skape et miljø som legger til rette for vennskap og fellesskap. Målet med planen er å sikre at alle barn har et godt psykososialt barnehagemiljø.
<https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/kunnskap-barn-og-unge/ok-dokumenter/barnehagemyndigheten/plan-for-et-trygt-og-godt-psykososialt-barnehagemiljo.docx>

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling» (rammeplanen s. 23).

I Elverhøy barnehage fremmer vi kommunikasjon og språk på følgende måte:

- Tar oss tid til å prate med barna, og stiller spørsmål.
- Bruker gjentakelser for å speile språket tilbake til barnet og gir de riktige måter å snakke på uten å korrigere.
- Bruker bilder og konkrete som supplement i samtale, samling, boklesing og sanger.
- Bruker riktige benevnelser på ting rundt oss i hverdagssituasjoner i stedet for den, der, denne, sånn og lignende. Påkledning, måltider, stell og lek er gode arenaer for dette arbeidet.
- Er gode språklige rollemodeller både skriftlig, muntlig og kroppslig.
- Er oppmerksomme på hørsel og på flerspråklige.
- Oppfordrer barna til å bruke språket i samspill og lek.
- Bruker lekegruppene til ulike språkleker og lek med konkrete til støtte i formidling.
- Leser bøker, synger og bruker rim og regler.
- Ser på kroppsspråk og benevner følelser.
- Vi bruker planlagte og spontane språkgrupper og språkleker.

BARN MEDVIRKNING

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår» (rammeplanen s. 27).

I Elverhøy barnehage betyr det at vi:

- Legger til rette for små barnegrupper slik at hvert barn får oppleve at en spesiell voksen har et ekstra blikk og øre for nettopp deg.
- Gir barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag, noe som krever at personalet er deltakende, og på den måten kan fange opp både den verbale og nonverbale kommunikasjonen.
- Legger til rette for at barn skal bli selvstendige slik at man fremmer mestring og kompetanse som igjen kan styrke barnas selvtillit og selvfølelse.
- Observerer barna i lek og samspill for å få gode innblikk i hva de er opptatt av, og hva de trenger.
- Lar barna få utvikle en stor tro på egen evne til å handle. Dette innebærer å kunne kle på seg selv, rydde av bordet, og hjelpe barna til å klare utfordrende oppgaver på egenhånd. Dette gjør vi ved å støtte, rose og oppmuntre prosessen og ikke bare produktet eller resultatet.
- Improviserer i planlagte og spontane aktiviteter ut fra barns initiativ og uforutsette muligheter som oppstår.

4. BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDER

STANDARD FOR ET LIKEVERDIG OG TILRETTELAGT BARNEHAGETILBUD I SANDEFJORD KOMMUNE

Hovedutvalg for oppvekst og kunnskap vedtok i 2019 «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune». Dette skal legges til grunn for arbeidet med kvalitetsutvikling og kompetanseheving av barnehagepersonalet i Sandefjord kommune. Måldokumentet har 4 fokusområder: Barnehagen som lærende organisasjon, inkluderende fellesskap, språk og kommunikasjon, og lek og læring. <https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/kunnskap-barn-og-unge/ok-dokumenter/barnehagemyndigheten/standard-for-et-likeverdig-og-tilrettelagt-barnehagetilbud-i-sandefjord-kommune.pdf>

Forrige barnehageår jobbet vi med fokusområdet «Inkluderende fellesskap». Dette tar vi med oss inn i neste fokusområde og fletter det inn med det nye. Barnehageåret 2021/22 vil Elverhøy barnehage arbeide med **«Lek og læring»**.

Leken er barns viktigste samværsform, og er en arena for utvikling og læring. Gjennom leken får barna erfaringer med vennskap, fellesskap og språklig samhandling. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnas undring, nysgjerrighet og vitebegjær skal være utgangspunkt for barnas læringsprosesser. Dette krever at personalet legger vekt på høy kvalitet på samspill og relasjoner, det fysiske miljøet og barnehagens pedagogiske innhold, og ser disse kjernekomponentene i en helhet. Trygge og omsorgsfulle relasjoner i barnehagen er en forutsetning for god lek og læring.

Vi vil gå i dybden av lek, fokusere på voksenrollen og jobbe med temaet både praktisk og teoretisk. Vi ønsker et personale som aktivt reflekterer over lek, deltar i lek og har god breddekunnskap innenfor området. Målet vårt er at barna skal merke en forskjell.

Vi har en kompetansegruppe i personalet, som deltar på nettverkssamlinger/veiledninger i regi av USN og kommunen, og leder kompetanseutviklingen av det øvrige personalet. Temaet omhandles på ped.møter, avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager, og er et samtaleemne i daglig refleksjon. Det vil i denne sammenheng bli tilrettelagt for barnehagebasert kompetansehevende tiltak som vil være utviklingsarbeid med involvering av alle ansatte i barnehagen.

Parallelt med utviklingsarbeidet tar to av våre pedagogiske ledere videreutdanning i Pedagogisk ledelse og utvikling i Sandefjord (PLUS 15), et samlingsbasert deltidsstudium 15 stp. ved OsloMet. I forbindelse med studiet vil de gjennomføre utviklingsarbeid på hver sin avdeling. I den forbindelse vil vi kunne høste kunnskap og erfaringer som vi kan knytte direkte til hele barnehagens større prosjektarbeid.

FYSISK AKTIV LEK I BARNEHAGEN I SANDEFJORD

Fysisk aktiv lek vil være et felles satsingsområde for barnehagene i Sandefjord kommune. Sandefjord kommune vil rette fokus mot barnehagenes helsefremmende og forebyggende arbeid knyttet til Rammeplanens fagområde «kropp, bevegelse, mat og helse». Det er derfor opprettet et samarbeid mellom Familie og helse/ enhet fysio/ergo for barn/unge og seksjon barnehage.

Fysisk aktivitet er en viktig del av en sunn oppvekst. Barn som lærer seg gleden ved å bevege seg, og å være i fysisk aktivitet, har større sannsynlighet for å bli aktive voksne. Et viktig mål for barnehagen er å legge til rette for, og finne aktiviteter som fremmer motoriske ferdigheter, slik at alle barn får mulighet til å utvikle seg og oppleve mestring. Vår oppgave blir å skape tid og rom for at alle barn kan oppleve glede ved allsidige bevegelseserfaringer både inne og ute og ved alle årstider.

Helsemyndighetene anbefaler at barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag (Helsedirektoratet, 2014). Aktivitetene bør være varierte og allsidige og tilpasset barnets utviklingsnivå, og inkludere moderat eller høy intensitet. Fysisk aktivitet har dokumentert effekt som forebyggende tiltak for en rekke sykdommer. Personalets rolle blir viktig for å få aktive barn. Innsikt og kunnskap om aldersadekvat motorisk utvikling og tilrettelegging for motorisk lek blir en forutsetning.

TEMA «MUSIKKENS VERDEN»

I år har vi valgt «Musikkens verden» som tema, og skal være en rød tråd gjennom hele barnehageåret. Ved å ha et «felles tredje» i hele barnehagen, et felles referansepunkt, legger dette grobunn for et samlende fellesskap. Vi vil trekke dette temaet inn i satsingsområdene våre, og jobbe med det i alle faser rundt barnehagens pedagogiske virksomhet. Temaet gir rom for kreativitet, hvor alle fagområder kan inkluderes. Innenfor «Musikkens verden» kan vi jobbe med blant annet: Kropp, bevegelse, kunst, kultur, musikk, sang, språk, natur, drama, realfag, inkludering og fellesskap, begreper, omsorg og lek. Vi jobber individuelt på avdelingene og på tvers av huset.

KULTURKARUSELLEN

I år er Elverhøy med i Kulturskolens kulturkarusell. Dette er et tilbud til de største barna i barnehagen (skolestarterne). Det tilbys tre ulike rullerende kurs med innhold visuell kunst, musikk og sirkus, hvor pedagoger fra Kulturskolen kommer til barnehagen en dag i uka og underviser. Kursene vil være på fredager, med oppstart uke 36 og avsluttes i uke 24. Vi gleder oss veldig til å delta på dette, og håper det gir oss innspill, inspirasjon og glede til videre jobbing.

5. FAGOMRÅDER

Rammeplanen beskrives 7 fagområder vi skal ha fokus på gjennom året. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

«Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter» (rammeplanen s. 47).

Arbeidet med fagområdene vil komme til uttrykk i avdelingenes planer.

En progresjonsplan er et verktøy som ikke konkretiserer hva barna skal kunne i hvert årskull, men skal vise hvilke emner og fokus vi skal ha i det daglige arbeidet med barna. Vi jobber etter en tverrfaglig tilnærming i barnehagen, og mye vil være vevd inn i hverandre og være arbeidsmåter og virkemidler innenfor flere fagområder samtidig.

I Elverhøy barnehage jobber vi med fagområdene og progresjon på følgende måte:

Kommunikasjon, språk og tekst	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har bøker og pekebøker tilgjengelig • Vi bruker konkreter i samlinger • Vi benevner gjenstander og kroppsdeler med dets rette navn i all aktivitet og lek • Vi bruker rim, regler og bevegelsessanger • Barna introduseres for at det de uttrykker kan skrives ned og bevarer • Vi introduserer farger og former
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi leser høyt for barna • Vi bruker spill, benevner og samtaler rundt spillet • Vi dramatiserer med og for barn • Vi oppmuntrer til tegning og lekeskriving • Vi bruker gjenfortellinger for å oppmuntre barn til egen historieskapning • Vi introduserer bokstaver for barna
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har høytlesing • Barna inviteres til å dele fortellinger • Vi øver på preposisjoner • Barna øver på å ta imot og følge enkle beskjeder • Vi bruker mye tid på bøker
Kropp, bevegelse, mat og helse	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi hjelper barna til å øve seg i påkledning • Barna øver seg på å spise og drikke selv • Vi bruker bevegelsessanger og inviterer til motoriske aktiviteter og fysisk lek • Vi oppmuntrer barna til å mestre hindringer • Vi begynner å introdusere dotrening hvis barna selv er klare for det
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på finmotoriske bevegelser; puslespill, å perle, lego mm. • Vi øver på å finpusse påkledning; dra opp glidelåser, dra strikken over støvlene, ta sko på riktig fot mm. • Vi går på turer i ulendt terreng • Vi inviterer til motoriske aktiviteter og fysisk aktiv lek
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker sangleker og samarbeidsleker i utetiden • Vi er opptatt av fysisk aktivitet og bevegelsesglede • Vi lager hinderløyper • Vi går på turer • Vi snakker om hva vi har med i matpakken/ på bordet og hva kroppen trenger

	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver blyantgrep • Vi inviterer til motoriske aktiviteter og fysisk aktiv lek
Kunst, kultur og kreativitet	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med ulike materialer • Bruke tid på lek i små grupper • Vi dramatiserer og bruker konkrete i sanger, regler og fortellinger • Bevegelse til musikk
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatisere enkle fortellinger • Bli kjent med flere materialer og hvordan de virker • Barna skal oppleve at det de holder på med brukes i utstillinger og oppslag på veggene
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatisere fortellinger og eventyr • Lage egne historier • Bruke fritegning • Bli kjent med ulik musikk og dans
Natur, miljø og teknologi	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke mye tid ute i barnehagen • Lek med vann, søle, is og snø • Utvikle lekeområdet vårt ute • Små turer tilpasset alder
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke mye tid ute i barnehagen • Undre oss over årstidenes skifter • Bli kjent med dyr og vekster i barnehagens uteområde og nærmiljø • Turer utenfor barnehagen
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Turer til gapahuken og studere livet i skogen. • Få kjennskap til miljøvern • Få kjennskap til menneskers og dyrs kretsløp • Lære mer om dyr og vekster i barnehagens uteområde og nærmiljø • Vi gjør ulike eksperimenter
Antall, rom og form	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Telle fingre og tær • Bruker kroppen til å lære om avstand og høyde og romorientering • Vi benevner tall og størrelsesbegreper • Øve på gjenkjennelse av former (f.eks. puttekasser)
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på tallrekka opp og ned 0 - 10 • Spille spill med terning • Øve på mengdeforståelse • Bruke lego for å skape romforståelse • Vise måter å sortere på
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på mengdeforståelse • Spille spill • Øve på tallrekka opp og ned 0 - 20 • Bruke lego for å skape romforståelse og mengdeforståelse • Øve på mål og mengde • Øve på preposisjoner knyttet til antall og mengde
Etikk, religion og filosofi	

1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Markere høytider og tradisjoner • Øve på turtaking • Øve på empatiske væremåter • Vi lager små lekegrupper og lekemiljøer som gir rom for mangfoldig lek og øving i samspill.
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Markere høytider og tradisjoner ved å formidle høytidenes sentrale elementer • Hevde seg selv og sine meninger på en positiv måte • Oppmuntre til refleksjon ved å samtale med barn og stille åpne spørsmål
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Markere høytider og tradisjoner • Sette seg inn i andres følelser • Snakke om ulike meninger
Nærmiljø og samfunn	
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir godt kjent i barnehagen, og litt rundt i nærområdet. • Vi markerer samedagen • Aktiviteter som bygger fellesskap
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går på turer i nærmiljøet • Vi lager lekegrupper på tvers av kjønn • Blir kjent med andre kulturer og måter å leve • Vi introduserer barna for enkle trafikkregler, og gir de erfaringer i hvordan de skal ferdes trygt i trafikken.
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går på turer i nærmiljøet og på litt lengre turer. Barna skal få innsikt og erfaring i hvordan de ferdes trygt i trafikken. • Vi lærer om samisk kultur • Blir kjent med andre kulturer og måter å leve på • Vi snakker om hva som finnes i vårt nærområde

Trafikksikkerhetsarbeid

Sandefjord kommune har startet arbeidet med å bli en trafikksikker kommune. Fra tidligere Stokke kommune ble barnehagene sertifisert som trafikksikre barnehager. Dette legger noen føringer for hvordan vi skal arbeide og legge til rette for trygg ferdsel i trafikken.

Vi voksne har hovedansvaret for barns sikkerhet i trafikken og vi har en forpliktelse i å være gode eksempler og derved gi barna gode holdninger. Barnehagen tar derfor arbeidet med trafikksikkerhet på største alvor og har utarbeidet tiltak som sikrer dette for barnehagens drift og har egne rutiner for turer til fots.

6. OVERGANGER

NY I BARNEHAGEN

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen». «Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære» (rammeplanen s. 33).

Våre tiltak for å oppnå god overgang fra hjem til barnehage:

- Vi arbeider etter Sandefjord kommunes «Standard for tilvenning i barnehage». https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/kunnskap-barn-og-unge/ok-dokumenter/barnehagemyndigheten/standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf
- Foreldremøte på våren for de som skal starte til høsten.
- Vi inviterer til besøksdager i barnehagen i forkant for både de som starter om høsten og for de barna som blir tilbudt plass i løpet av året.
- Alle nye foreldre får et hefte fra barnehagen som heter «Velkommen til barnehagen» hvor det finnes mye informasjon om hva barnehagen er og hva man kan forvente.
- Oppstartsamtale i løpet av den første uke barnet går i barnehagen.
- Barna får en tilknytningsperson i oppstartstiden, som skal jobbe for å oppnå en god relasjon og et nært forhold til barnet. Målet er at barnet skal utvikle en trygg tilknytning til sin tilknytningsperson.

Overgang innad i barnehagen:

- Plan for overgang mellom avdelinger: De som skal over til stor avdeling har gjentatte besøk på den nye avdelingen sammen med en voksen de er trygge på. Dette skjer i juni, før ferien.
- Hvert år vurderes overgangen og behovet om en kjent voksen som har vært med barna på avdeling, flytter til ny avdeling sammen med barna. Det er alltid barnas beste som er fokuset.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen» (rammeplanen s. 33).

Våre tiltak for å oppnå god overgang til skolen:

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt.
- Dette året er «skolestarterne» egen gruppe, hvor deler av barnehagehverdagen tilpasses deres aldersnivå for å ruste barna til skolestart. Fokuset er på sosial kompetanse og selvstendighet. En pedagogisk leder har hovedansvaret for disse aktivitetene og organiseringen av dem.
- Sandefjord kommune har laget et årshjul som beskriver samarbeid og aktivitet for barna (og deres foresatte) som skal begynne på skolen.

7. FORELDREMEDVIRKNING

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling» (barnehageloven §1).

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling». «Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte» (rammeplanen s. 29).

Hver barnehage skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (SU).

Foresatte er barnehagens viktigste samarbeidspartnere. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage skal bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Vårt felles mål for samarbeidet er barnets beste.

Foreldremedvirkning og samarbeid i Elverhøy barnehage:

- Daglig kontakt ved henting og levering, tosidig informasjon utleveres.
- Oppstartsamtale i løpet av den første uken hvor vi går gjennom en introduksjon og foreldre blir invitert til å fortelle om sitt barn, sin familie og forventninger til å ha barn i barnehage.
- Tilby utviklingssamtaler to ganger i året (høst og vår). Utenom dette kan både foreldre og personal ta initiativ til samtale dersom det er faktorer rundt barnets utvikling/ tilbud som gjør at vi må få til et tettere samarbeid
- Foreldremøter to ganger i året. Innholdet veksler mellom informasjon og dialog rundt ulike temaer.
- Foreldreråd består av alle foreldre/foresatte i barnehagen. Dette skal være et forum hvor foreldre møtes og diskuterer med hverandre. Foreldrene skal velge representanter til samarbeidsutvalget (SU) for barnehagen. Samarbeidsutvalget består av to foreldrerrepresentanter, to ansattrepresentanter og styrer. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ, skal godkjenne barnehagens årsplan og ellers få lagt frem saker som omhandler barnehagens drift og konsekvenser for foreldrene som gruppe. Vi har et ikke lovpålagt foreldrearbeidsutvalg (FAU) ved barnehagen. Disse bestemmer i stor grad sin egen aktivitet og hvor mye de ønsker å legge i dette.
- Ulike informasjonskanaler utenom daglig dialog; tavle ved garderobe, stor infoskjerm, e-post, sms, dessuten SPOR som hovedportal.
- Arrangementer for barn og foreldre i barnehagen.
- Brukerundersøkelser. Foreldre oppfordres til å delta.

8. SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at familien og barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner i kommunen. Et slikt samarbeid gjøres alltid i samarbeid med foreldrene.

«Styrer skal sikre at barnehagen har innarbeidede rutiner for samarbeid med relevante institusjoner, slik som skolen, helsestasjonen, den pedagogisk-psykologiske tjeneste og barnevernet.» (rammeplanen s. 16)

I samarbeid med andre instanser, overholder barnehagen de bestemmelser om taushets- og opplysningsplikt som de er underlagt.

Barnehageansatte har en lovfestet plikt til å melde fra til barneverntjenesten når det er grunnlag for å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet, eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker (barnehageloven § 22).

Felles mål for de kommunale barnehagene:

- Barnehagen skal gripe tidlig inn hvis det foreligger mistanke om omsorgssvikt
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene sørge for hensiktsmessige tiltak hvis barn ikke viser tilfredsstillende utvikling.

Elverhøy barnehage har et godt samarbeid med helsestasjonen, skolene i kretsen, Fysio- og ergoterapitjenesten, Pedagogisk psykologisk tjeneste og Barneverntjenesten i Sandefjord kommune. Målet vårt er tidlig innsats. Med det mener vi å bidra så tidlig som mulig til at barnet og familien får god støtte og oppfølging.

Barnehagen har også samarbeid med Universitetet i Sørøst Norge.

9. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (rammeplanen s. 37).

«Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten» (s. 37)

«Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i» «Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet» (s. 38)

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten» (s. 39)

Dokumentasjon og vurdering er viktig for barnehagen for å kunne være bevisst på vår praksis og kunne si noe til andre og oss selv om den jobben vi gjør. Dokumentasjon er utgangspunktet for hvordan vi driver den pedagogiske prosessen framover. Dokumentasjonen skal være grunnlag for refleksjon sammen med barna og i personalgruppa. Dokumentasjonen er et verktøy og kan være både observasjoner, bilder, tegninger, film, praksisfortellinger, prosjekter, forskning, konkreter, didaktiske planer og andre uttrykk som vi velger å synliggjøre.

Vårt arbeid med å planlegge, vurdere og dokumentere virksomheten vår:

- Sammen med Rammeplanen, lover, retningslinjer og kommunale føringer dokumenterer **Årsplanen** hvordan vi planlegger å jobbe gjennom et helt år, og jobbes med i ulike faglige fora.
- Barnehagen bruker Årshjul for pedagogisk ledelse for oversikt av planlegging, dokumentasjon og vurdering.
- Vi bruker **proessorienterte planer** med forhåndsatte hovedmål, prosessmål og kontinuerlig prosessvurderinger som grunnlag for videre planlegging. Proessorienterte planer er et pedagogisk verktøy for styrking av barnehagens lekende felleskap, undring og utforskning. Overordnet mål i planen er forankret i styringsdokumentene. Prosessmålene skal alltid komme barna til gode. Tiltakene handler om hva voksne skal gjøre og hvordan de skal være for at målene skal nås. I tillegg kommer organisering, metode og rammebetingelser.
- Vi lager skriftlige prosessvurderinger underveis og sluttevalueringer etter hver prosjektperiode, hvor leken, felleskapet og voksenrollen som våre satsningsområder evalueres jevnlig. Personalet skal vurdere underveis i alle avdelingsmøter og personalmøter. Barnehagens pedagogiske ledelse skal vurdere i barnehagens ledermøter, barna skal være med i vurderingen via barnesamtaler og observasjoner og foreldre skal være med i vurderingsarbeid gjennom foreldresamtaler.
- **Utviklingssamtaler** er den formelle kommunikasjonen mellom pedagogisk leder og foreldre. Samtalene blir forberedt av pedagogene og gjennomført to ganger i året. Disse er skriftlige og arkiveres, som en dokumentasjon på samarbeidet rundt barnet. Disse samtalene og foreldremøter er to formelle arenaer foreldre kommer med tilbakemeldinger på vårt arbeid og som vi kan nyttiggjøre oss i videre planlegging.

- **Vurderingsarbeidet** legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon. Vurdering skjer både fortløpende og mer systematisk gjennom dokumentasjon, observasjon, samtaler og refleksjon. Det er gjennom dette vurderingsarbeidet vi kan justere oss og utvikle oss videre.
- **Møtearenaer** med fokus på planlegging, vurdering og dokumentasjon av arbeidet vårt.
  - Ukentlige avdelingsmøter
  - Ukentlige pedagogmøter
  - Månedlige personalmøter
  - 5 planleggingsdager årlig.

10. AKTIVITETSPLAN

DATO	TEMA / ARRANGEMENT
2. August	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
3. August	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
2. September	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
Uke 38 (20 – 24 sept.)	Brannvernuke
5. Oktober	Foreldremøte
25. Oktober	FN- dagen markeres, foreldrearrangement
13. Desember	Luciafest, foreldrearrangement på ettermiddagen
17. Desember	Nissefest med barna
3. Januar	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
4. Februar	Markering av samefolkets dag (6. febr)
18. Februar	Karneval med prosjekttema
15. Mars	Barnehagedagen
Uke 19 (9 – 13 mai)	Miljøvernssuke, inkludert dugnad
27. Mai	Planleggingsdag – barnehagen er stengt
Uke 22 (30 mai - 3 juni)	Trafikksikkerhetsuke
10. Juni	Forskerdag
Uke 24	Sommerfest (dato kommer senere)

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Trine Knapstad

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens Samarbeidsutvalg 31.08.2021

